

Prokuratura Sądu Apelacyjnego
w Warszawie
II.S.294/50

Warszawa, dnia... 12.VI. 1950 r.
IPN
BUJAD
Warszawa

Areszt.

AKT OSKARŻENIA.

przeciwko

1/Władysławowi SOSZCE

osk.z art.1 p.2 Dekre
tu z dnia 31.VIII.
1944 r.

2/ Konstantemu DOBKOWI

/osk.aresztowani od dnia 31.V.1950 r.k.20,21,/

O s k a r ż a m :

1/Władysława SOSZKE, s.Jana i Albiny z d.
Pawlakowską, ur.1.I.1900 r.w Rycicach, pow.
Garwolin, żonatego-3 dzieci, rolnika - 4 ha
ziemi, pochodzenia chłopskiego, brak danych
o karalności,

2/Konstantego DOBKA, s.Konstantego i Marianny
z d.Jakubik, ur.2.V.1901 r.w Rycicach, pow.
Garwolin, pracownik P.K.P., pochodzenie
chłopskie, bez wykształcenia, żonatego-2 dzie
ci, brak danych o karalności.

o to, że:

w 1943 roku we wsi Rycice, gm Irena, pow.Garwolin,
idąc na rękę władz państwa niemieckiego i działa
jąc wspólnie, wydali w ręce żandarmerii niemieckie
kobiety, narodowości żydowskiej,

t.j.o czyn przewidziany w art.1 p.2 Dekretu z dnia 31.VIII.1944 r.
Dz.U.R.P.79/46, poz.377, z dalszymi zmianami.

Na zasadzie art.22 § 1 p.3 i 25 § 1 k.p.k.sprawa podlega
rozpoznaniu przez Sąd Apelacyjny w Warszawie.

Uzasadnienie

Doniesienie do prokuratury.

Prokuratura Siedziby
Głównej w Lublinie

Przyjęto dnia

S.O.S. 629/50 20 marca 1950

DZ 25

Meldujęże Szkoła Państwowa nauczycielska
w Dęblinie wieś Rycice ulica Stara № 105. Podczas

trupacji niemieckiej wysiedleń zydowskiej, która była
przechowywana u jego bliskich sąsiadów. Po wy-
siedleniu gdzie ona się znajdują, a potem odpro-
wadził ją osobistość do dzieciów na stacji, która
została rozbiciana. Dalsze szczegóły zeznają świad-
kowii, którzy są: Kuta Teofila, Nichalezyk Julia,
Nichalezyk Halina, Zawadkowa Władysława.

Adres świadków Dęblin Rycice ulica Stara № 122.

Nadmieriam o przeprowadzeniu ścisłej rewizji u
Szkoły Władysława, gdyż on w 1939 roku rabował
sklepy żydowskie i manufaktury, których jeszcze
on do dnia dzisiejszego. Proszę wszczynić dochodzenie
przeciwko takim abrodniarzowi jak Szkoła Władysław
który wydał niewinnie na śmierć ludzi żydowskich
jak i polskich, być możeże i więcej ma on na
swym sumieniu narazić jest dowód o tej jednej niewin-
nej żydówce która bez niego zginęła.

50
52

Oświadczenie.

My nizj podpisani mieszkańcy gromady Rycice składamy własnoręne podpisy i kariotki chwili gotowi jesteśmy ustrnie potwierdzić, iż Dobek Konstanty robotnik kolejowy, zamieszkały w Rycicach, w czasie okupacji niemieckiej zachowywał się jako dobry patriota i Polak oraz narodny demokrata.

Wanda
Misi Wacław.
Misi Józef
Maria Jakubik
Muzyk Maria
Kitek Janina
Młoda Małgorzata
Bachar
Dobek Stanisław.

Wiktor Lucjan
Kora Bolesław
Garlecka Janina
Joniak Helena
Zamotek Grzegorz
Stanisław Peskala
Aleksandra Chlarga
Helena Mareniuk
Takubik Bolesław

Ranius Olek
 Siwiński Konstanty
 Kowak Julian
~~Surpach~~
~~Mary.~~
~~Eliza~~
 Sutk Rekunekin
 Pawelec Janina
 Pawelec Kazimierz
 Olek Tomasz
~~Jakub~~ Jakub
~~Piotr~~ Piotr Stefan
 Kowalew Stanisław
 Fakom Bilek
 Pawłowska Anna
~~zofia~~ zofia
~~Jakub~~ Bolesław
~~Jakub~~ Feliks Lotka.
 Smidla Elisa.
 Sackowka S.
 Chabros Stanisław
 Chabros Feliksa

Rutka Rostańczyk	Bar
Ellisuk Stanisław	Brze
Haniszewski Stanisław	Op
Kłopocieński Henryk	Le
Kowalewski Kazimierz	Ma
Mańkiewicz Stanisław	Sko
Mawialec Jerry.	Re
Marczak Maria	Uac
Marczak Mieczysław	Gm
Palbarczyk Jan	Na
Dobek Maria.	al
Wysoczyńska Małgorzata	Re
Gromiec Stanisław	Sko
Januszko Edward	Per
Felicja Gajda	hal
Dąbrowska Maria	Mał
Palwacki Stefan	Stro
Gostola Stanisław	on
Kowala Józef	lik
Matecka Barbara	ch
Piąkora Zofia	as
Gordat Józef	ja

86
111

W Y R O K
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dn. 2 maja 1951 r.

Województwa Warszawskiego
Sąd Okręgowy w Warszawie Wydział IV Karny w składzie następującym:

Sędzia Sądu Woj. E. Jasionowski

Zawnicy: Ob.Ob. Pacak Stefan, Zatorski Tadeusz

Protokolant Z. Chrobociński

w obecności oskarżyciela publicznego Prokuratora H. Domańskiego go,
rozpoznawszy dn. 2 maja 1951 r. sprawę:

Władysława Soszki, urodz. 1.I.1900 r. w Rycicach, pow. Garwolin
syna Jana i Albiny z d. Pawlikowskiej

2/ Konstantego Dobka, urodz. 2.V.1901 r. w Rycicach gm. Garwolin,
syna Konstantego i Marianny z d. Jakubiak
oskarżonych o to, że w lipcu - sierpniu 1943 roku we wsi Rycice,
gm. Irena pow. Garwolin, idąc na rękę władzy państwa niemieckiego
i działając wspólnie, wydali w ręce żandarmerii niemieckiej kobietę
narodowości żydowskiej,

t.j. o czyn, przewidziany w art. 1 p. 2 Dekrebu z dnia 31.VIII.
1944 r. /Dz.U.R.P. 79/46vpoz. 377 z dalszymi zmianami.

Orzekł:

Władysława Soszkę uznać za winnego, że w lipcu - sierpniu 1943 r.
we wsi Rycice gm. Irena pow. Garwolin, idąc na rękę władzy
państwa niemieckiego i działając na rozkaz sołtysa, brał udział
w rewizji celem zatrzymania kobiety pochodzenia żydowskiego, i na
mocy art. 2 Dekrebu z dnia 31 sierpnia 1944 r. /Dz.U.R.P.Nr.69
z dnia 15.XII.1946 r/ skazać go na osiem /8/ lat więzienia, zaliczą-
jąc na poczet tej kary areszt tymczasowy od dnia 31 maja 1950
roku do dnia dzisiejszego, ponadto na pozbawienie praw publicznych
i obywatelskich praw honorowych na przekiąg lat trzech /3/, pob-

2.

Stan faktyczny ustalono następujący. Oskarżony Soszka wraz z sołtysem Antonim Wnukiem / nieżyjącym już obecnie/ <sup>IPN
Województwo Warszawskie</sup> byli do zagrody św. Teofili Kuty i po przeszukaniu tam zabudowań, wykryli w komórce z torfem żydówkę o nieustalonym dotychczas nazwisku. Soszka na zlecenie sołtysa wraz z ostatnim odprowadziły żydówkę w stronę stacji kolejowej, gdzie pewna grupa żydów była zatrudniona jako robotą, i z tej grupy wspomiana żydówka miała odłączyć do wsi po żywność.

Co potem stało się z oną żydówką nie ustalono.

Oskarżony Soszka twierdzi, że konwojował żydówkę nie z sołtysem lecz ^{lecz} swym szwagrem, współoskarżonym Dobkiem, i że puścili ją po doprowadzeniu do terenu stacji, ale w toku śledztwa mówił inaczej, że na spotkanie im wyszedł jakiś mundurowy niemiec, / prawdopodobnie z Bahusekutzu/ i kazał im odejść, zatrzymując żydówkę.

Przytoczone wyjaśnienie oskarżonego Soszki wogół na wiarę nie zasługuje, ponieważ nikt ze świadków nie widział, by sks-y Dobek brał udział w konwojowaniu i dlatego osk-y Dobek został uniewinniony. Natomiast stwierdzonym zostało zeznaniami świadków, że osk-ny Szoszka ze sołtysem poszukiwał żydówkę w zagrodzie św. Kuty i następnie konwojował ją cały czas w towarzystwie tego sołtysa Wnuka i nawet po drodze miały kopnąć oową żydówkę /sw. Helena Michalczyk/. Oskarżony Dobek wyjaśnia, że podczas konwojowania, tylko część drogi /około 30-50 m./ szedł rozmawiając ze szwagrem, t.j. zosk-ym Soszką, gdyż skurat wówczas wracał z żoną swą z lasu, i że mu było po drodze. Na skutek tego spotkania i przejścia owszych 30 m. razem Soszka wmówiła w osk-ego Dobka, i takie towarzyszenie konwojowi też było udziałem w konwojowaniu.

i że za namową Soszki osk-ny Dobek początkowo w śledztwie przyznał się do winy / wyjaśnienie z 18 kwietnia 1950 r. karta 12/, lecz potem przyznanie się to cofnął, oświadczając, że jego towarzyszenie konwojowi było absolutnie przypadkowe. Charakterystycznym jest, że pomimo niewątpliwiej wrogości na tle wzajemnego

112

i potem konwojował oskarżony Soszka ze sołtysem Antonim Wnukiem, świadek też stwierdza autentyczność swego podpisu pod zeznaniem. W dalszych zeznaniach, w śledztwie i na rozprawie, świadek Dobek wyswiajuż trzecią wersję, a mianowicie, że żydkę konwojował sołtys Antoni Wnuk i niższy Adam Wnuk

BUIAD
Warszawa

/ też obcy dla sołtysa/. Wersja ta nie znajduje żadnego potwierdzenia w innych dowodach, wobec tego należy jak ją odrzucić, jako niezgodną z prawdą i przyjąć za dowiedzione, że konwojowali żydkę sołtys Wnuk i oskarżony Soszka. Jak widać z powyższego z zeznania świadków są sprzeczności, jak zresztą prawie w każdym procesie, jeśli chodzi o przestępstwo popełnione ze znacznym upływem czasu przed rozprawą. W każdym bądź razie pozostaje dowiedzionym fakt, że oskarżony Soszka wraz z sołtysem Wnukiem, działając na rozkaz tego szefnika ostatniego, jako osoby urzędowej i zaufanej niemców, brał udział w poszukiwaniu i konwojowaniu żydkiej. Czyn ten Sąd zakwalifikował z art. 2 Dekrebu z dnia 31 sierpnia 1944 r. o wymiarze kary dla faszystowsko-hitlerowskich zbrodniarzy / poz. 377/46/.

IPN
BUIAD

Udział oskarżonego Soszki w przestępstwie był dość aktywny, brał on czynny udział w poszukiwaniu, za jego inicjatywą przeszukano "dalsze zabudowania" zagrody świadka Teofilię Kuta i wraz z sołtysem wyprowadził żydkę z komórki z torfem, wobec tego Sąd uznał za słuszne wymierzyć oskarżonemu karę więzienia w rozmiarze średnim, przy pozbawieniu praw.

Co do oskarżonego Dobka w sprawie brak wystarczających dowodów winy. Wprawdzie obciąża go jego imiennik, świadek Konstanty Dobek / syn Konstantego/, ale wobec chwiejności jego zeznań i sprzeczności z zeznaniem innymi świadkami, do zeznań tego świadka należy odnieść się z rezerwą.

W.W.T